

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v Bratislave 29. októbra 2008 v trestnej veci obžalovaného **B. P. a spol. pre trestný čin vydierania** podľa § 235 zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. zák.) a iné, o sťažnosti, ktorú podal krajský prokurátor v Bratislave proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 5. februára 2007, sp. zn. 1T 20/98, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 148 ods. 1 písm. c/ zák. č. 141/1961 Zb. v znení neskorších predpisov (Tr. por.) sťažnosť krajského prokurátora v Bratislave **sa z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

Uznesením Krajského súdu v Bratislave ako súdu prvého stupňa podľa § 223 ods. 1 Tr. por., s použitím § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por., bolo zastavené trestné stíhanie obžalovaných B. P., R. M., rod. S., a J. H. pre skutky právne kvalifikované ako

trestný čin vydierania spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 235 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. a

trestný čin lúpeže spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 234 ods. 1 Tr. zák.,

ktoré mali spáchať v podstate na tom skutkovom základe, že

na požiadanie B. P. R. M. a J. H.

1/ v Bratislave 22. decembra 1992 okolo 3.00 hod. z reštaurácie Domino vyviedli P. P., posadili ho medzi seba na zadné sedadlá osobného motorového vozidla zn. Lada, ktoré viedol B. P., odviezli ho do lesného porastu v časti Polianky, pričom R. M. a J. H. počas jazdy

bili P. P. v úmysle získať jeho priznanie, že on odcudzil osobné motorové vozidlo zn. Fiat Tipo patriace B. P., resp. zistiť aktuálnu lokalizáciu tohto automobilu, a súčasne tiež zisťovali majetkové pomery P. P.;

v časti Polianky R. M. bil ďalej P. P., R. M. tohto prehľadal a vzal mu z odevu kľúče a doklady od osobného motorového vozidla zn. VW Golf a sumu 200 korún česko-slovenských (Kčs), B. P. tiež opakovane udrel P. P. a podal R. M. nôž, ktorý ho tomuto pritláčal na krk a hrozbami usmrtením či násilím aj vo vzťahu k jeho rodinným príslušníkom tohto nútili k priznaniu;

2/ keď P. P. pod vplyvom takého konania navrhol B. P., že mu do nájdenia jeho automobilu dá ako zálohu svoj automobil zn. VW Golf, vrátili sa všetci k reštaurácii Domino, v priestoroch ktorej B. P. napísal dohodu o postúpení uvedeného motorového vozidla P. P. v jeho prospech, pričom v automobile vonku sediaceho P. P. ju prikázali podpísať; potom spoločne tohto odviezli do jeho bytu v Bratislave, odkiaľ tento priniesol a odovzdal B. P. a J. H. technický preukaz jeho uvedeného automobilu a sumu 4 800 Kčs v hotovosti; P. P. bola odňatím automobilu spôsobená škoda 268 000 Kčs;

3/ počas čakania na spísanie už spomínanej zmluvy pred reštauráciou Domino v motorovom vozidle zn. Lada R. M. a J. H. násilím nútili P. P., aby im odovzdal z prsta ruky prsteň, ale tento sa R. M. nepodarilo stiahnuť; P. P. tak mohla byť spôsobená škoda 1 100 Kčs.

Krajský súd svoje rozhodnutie o zastavení trestného stíhania obžalovaných odôvodnil v podstate tým, že počas viacerých rokov od skutku a od podania obžaloby bez pričinenia obžalovaných, z objektívnych dôvodov, nebolo možné toto skončiť a konečné rozhodnutie vo veci rozsudkom ani v súčasnosti sa nejaví ako reálne. Tento stav porušuje ústavné práva obžalovaných ako aj ich práva zaručené medzinárodnou zmluvou (pre Slovenskú republiku záväznou), a preto krajský súd ich trestné stíhanie zastavil, pričom vychádzal aj z ustálenej praxe súdov Slovenskej republiky.

Proti uzneseniu krajského súdu prokurátor podal sťažnosť, ktorou sa domáhal zrušenia napadnutého rozhodnutia a príkazu, aby súd prvého stupňa vo veci znovu konal na hlavom pojednávaní a rozhodol rozsudkom.

Sťažovateľ vyslovil názor, že nie sú splnené podmienky na zastavenie trestného stíhania obvinených, pričom osobitne poukázal na okolnosť, že nie je možné vyvodit' existenciu výslovnej úpravy umožňujúcej také rozhodnutie.

Najvyšší súd postupujúci analogicky v intenciách § 564 ods. 4 teraz účinného Trestného poriadku (zák. č. 301/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov) ako súd rozhodujúci o sťažnosti primárne konštatoval, že táto je prípustná, bola podaná oprávneným procesným subjektom v zákonom stanovenej lehote (§ 141 ods. 1, ods. 2, § 223 ods. 4, § 143 ods. 1 Tr. por.); preto v zmysle § 147 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o nej preskúmal výrok napadnutého uznesenia a jemu predchádzajúce konanie, pričom dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná.

Vyšetrovateľ začal trestné stíhanie B. P. už 13. januára 1993, trestné stíhanie R. M. a J. H. 12. mája 1993. Konanie bolo nepravideľné, prokurátorom boli opakovane zrušené uznesenia vyšetrovateľa z dôvodu nezistenia skutkového stavu, resp. aplikovanej právnej kvalifikácie konania; došlo tiež k odňatiu veci vyšetrovateľovi z titulu nečinnosti.

Už prípravné konanie teda nebolo kompaktné a zrejme aj v dôsledku toho obžaloba bola podaná 15. mája 1998, teda viac ako päť rokov po skutku.

Krajský súd konal na hlavných pojednávaniach a rozhodol rozsudkom z 30. novembra 1998; uznesením odvolacieho súdu z 26. januára 2000 bol však tento zrušený a vec bola vrátená späť súdu prvého stupňa. Pre zmenu v zložení senátu musel tento opätovne vykonávať celé dokazovanie.

Krajský súd od decembra 2000 do júna 2004 vykonával hlavné pojednávanie, resp. pokračovanie v ňom, alebo musel tento procesný úkon znovu nariaďovať, avšak pre rôzne dôvody meritorne vo veci nebolo rozhodnuté. V odôvodnení písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia krajský súd vyložil postup celého konania na súde, jeho rôzne peripetie a ich dôvody; Najvyšší súd na tam uvedené okolnosti v plnom rozsahu poukazuje.

Najvyšší súd poznamenáva, že v dobe rozhodovania krajského súdu o terajšom zastavení trestného stíhania obžalovaných od inkriminovaných skutkov uplynulo viac

ako štrnásť rokov (skoro deväť rokov od podania obžaloby); v súčasnosti je to už šestnásť rokov, resp. viac ako desať rokov.

Krajský súd hodnotil v odôvodnení písomného vyhotovenia svojho uznesenia aj vzťah obžalovaných k prebiehajúcemu konaniu, pričom nekonštatoval ich zavinenie na jeho prieťahoch. Vzhľadom na okolnosti prípadu krajský súd dôvody neúmernej dĺžky doterajšieho konania klasifikoval ako objektívne, zapríčinené komplikovanosťou procesného postupu (čo sa prejavilo už vcelku oneskoreným podaním obžaloby), reálnymi možnosťami výkonu slovenského súdnictva, porušovaním povinností uložených zákonom občanovi (napr. v postavení svedka) a ďalšími okolnosťami.

Najvyšší súd toto hodnotenie krajského súdu akceptuje, pričom tiež konštatuje, že tento súd vykonal všetky reálne úkony smerujúce k plynulému priebehu konania, aj keď tento postup nespĺnil v konečnom dôsledku svoj účel.

Naznačený stav veci je objektívnou príčinou zastavenia trestného stíhania obžalovaných, lebo pokračovanie v ňom by znamenalo porušenie práve ich práv. Ústavnoprávnu dimenziu týchto práv určuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého každý má právo (v konaní pred súdom) na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov; tento princíp realizuje aj ustanovenie § 2 ods. 4 Tr. por., podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou; osobitne prísne na uvedené právo občana zaručené ústavou reaguje vo väzobných veciach ustanovenie § 71 ods. 1 Tr. por. (súčasná právna úprava je obdobná - § 2 ods. 6, ods. 7 Trestného poriadku).

Slovenská republika je viazaná aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd, ktorého čl. 6 ods. 1 zaručuje (občanovi) aj právo na rozhodnutie v primeranej lehote. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva je v tomto smere stabilná a snaží sa podľa zvláštnych okolností každého prípadu stanoviť určité všeobecnejšie pravidlá. Týmto záverom zodpovedajú aj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Krajský súd v Bratislave v rozhodovanej veci správne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu publikované pod č. 5/2004 Zb. rozh. tr. to, z ktorého vyvodil záver,

že uplynutie konkrétnej doby od vznesenia obvinenia z hľadiska práva na spravodlivý proces (čl. 6 Dohovoru) je extrémom, ktorý odôvodňuje zastavenie trestného stíhania na základe § 11 ods. 1 písm. h/* Tr. por. per analogiam.

Najvyšší súd akceptujúc aj toto právne stanovisko krajského súdu ako zodpovedajúce okolnostiam posudzovanej veci nepovažoval námietky vyjadrené v sťažnosti za relevantné, a preto túto podľa § 148 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 29. októbra 2008

JUDr. Milan L i p o v s k ý , v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová